

Fimlab

Tiedosta hyöty.

Laboratoriemeddelande 47/2021 (Kemi)

Österbotten: Ändringar i kemiundersökningar 6.5.2021

Fimlab harmoniserar sin verksamhet. Följande undersökningar överförs från 6.5.2021 till Tammerfors centrallaboratorium:

2775 P -T3-V: Trijodityronin, fritt, plasma
3550 P -RF: Reumatoid faktor, plasma
8537 Pf-RF: Reumafaktor, pleuravätska
4826 P -Ferrit: Ferritin, plasma
4720 P -TfR: Transferrinreceptor, extern
2034 S -CEA: Carcinoembryonal antigen, serum
3655 Pf-CEA; Carcinoembryonal antigen, pleuravätska

På grund av bytet av undersökningsplats ändras numren för begäran av fritt trijodityronin samt reumatoid faktor i plasma och pleuravätska. Med undantag för bestämning av reumatoid faktor i pleuravätska sker ändringar i alla nämnda undersökningars referensvärden. För undersökningarna P -Ferrit och fP -TfR ändras provets förvarings- och försändelseanvisningar. Prover undersöks från måndag till fredag, i brådskande fall dagligen.

Samtidigt avlägsnas från undersökningsutbudet kliniskt mindre betydande undersökningar 0865 Sy-RF: Reumatoid faktor, i synovialvätska.

I bestämmande av carcinoembryonal antigen ändras blodprovets provform från serum till plasma och på samma gång ändras ifrågavarande undersökningsnummer och prefix. Ändringen av provform innebär ingen ändring i resultatnivån. Det sker inga ändringar gällande pleuravätskeundersökningen.

Proverna för bestämningen av den carcinoembryonala antigenen undersöks från måndag till fredag. Metodens kvantifieringsgräns 1,8 ug/l används som rapporteringens nedre gräns.

Den tidigare använda bestämningen av punktionsvätskans carcinoembryonala antigen (Af -CEA 8429) ersätts med _CEA (6157)-undersökning utan prefix, som kan användas för alla provformer med undantag av blod. Provformen bör meddelas då beställningen görs.

Begäran som tidigare gjorts i systemen med gamla undersökningsnummer överförs i samband med ändringen till nya undersökningsnummer.

6362 P -T3-V	TRIJODITYRONIN, FRITT, plasma
Metod:	Elektrokemiluminescens (ECLIA)
Provinformation:	Li-heparingelrör 5/3 ml, prov 1 ml (minst 0,5 ml) plasma. Under tyroxinbehandling rekommenderas att ta provet på morgonen före intagande av läkemedel. Provat kan skickas i rumstemperatur, om det med säkerhet kan nå destinationen inom ett dygn. Ett separerat prov kan förvaras i kylskåp i högst en vecka och skickas som kylleverans. Långvarig förvaring och försändelse kräver frysning.
Färdigt resultat:	Vardagar samma dag som provet anlänt till centrallaboratoriet.
Tolkning:	Referensvärden:

Fimlab

Tiedosta hyöty.

	nyfödda 2,7–9,7 pmol/l 6 dgr–3 mån. 3,0–9,3 pmol/l 4–12 mån. 3,3–9,0 pmol/l över 1 år–6 år 3,7–8,5 pmol/l 7–11 år 3,9–8,0 pmol/l 12–20 år 3,9–7,7 pmol/l vuxna, över 20 år 3,1–6,8 pmol/l
	Fritt trijodityronin förhöjs vid hypertyreos. I grunddiagnostik av hypotyreos är T3-V-bestämning inte till hjälp, då även svåra allmänsjukdomar kan inverka på att T3-V-nivån sjunker. Bestämningen lämpar sig väl för uppföljning av hypotyreos och tyroxinersättningsbehandling av sköldkörtelcancer.

6404 P -RF	REUMATOID FAKTOR, plasma
Metod:	Immunoturbidimetrisk
Provinformation:	Litiumheparingelrör 5/3 ml, prov 1 ml (minst 0,5 ml) i plasma. Plasmaprovet separeras från gelen, om det förvaras över 1 dygn. Provet håller sig 3 dygn i kylskåp och skickas i rumstemperatur. Långvarig förvaring och försändelse kräver frysning.
Färdigt resultat:	Vardagar samma dag som provet anlänt till centrallaboratoriet.
Tolkning:	Referensvärde: under 15 IU/ml I praktiken kan P -Rf-resultat bedömas enligt följande: under 15 IU/ml normalt 15–30 IU/ml milt förhöjt 30–80 IU/ml förhöjt över 80 IU/ml starkt förhöjt Metoden lämpar sig inte för allmänt screeningprov av ledgångsreumatism, då positiva resultat förekommer även hos fullständigt friska och bland annat i samband med olika infektioner.

23117 Pf-RF	REUMAROID FAKTOR, pleuravätska
Metod:	Immunoturbidimetrisk
Provinformation:	Gelfritt Li-heparinrör, prov 1 ml pleuravätska. Provet håller sig 3 dygn i kylskåp och skickas i rumstemperatur. Långvarig förvaring och försändelse kräver frysning.
Färdigt resultat:	Vardagar samma dag som provet anlänt till centrallaboratoriet.
Tolkning:	Inget riktgivande gränsvärde, resultatet proportioneras till Rf-halten i plasma.

4826 P -Ferrit	Ferritin
Metod:	Elektrokemiluminescens (ECLIA)
Provinformation:	Litiumheparingelrör 5/3 ml, prov 1 ml (minst 0,5 ml) i plasma. Provet kan skickas i rumstemperatur, om det är framme inom ett dygn efter provtagningen. Förvaras i kylskåp och skickas nedkyllt, om provet kan vara framme inom en vecka efter provtagningen. Långvarig förvaring och försändelse kräver frysning.

Fimlab

Tiedosta hyöty.

Färdigt resultat:	Vardagar samma dag som provet anlänt till centrallaboratoriet.
Tolkning:	Referensvärden: Kvinnor 13–150 µg/l Män 30–400 µg/l Sänkta halter beror på brist på lagrat järn. Med ferritinbestämning kan minsknings av kroppens järnförråd påvisas redan innan järnhalten i plasma sjunker, hemoglobinnivån sjunker eller transferrinvärdet förhöjs.

4720 P -TfR	Transferrinreceptor, extern
Metod:	Immunoturbidimetrisk
Provinformation:	Litiumheparingelrör 5/3 ml, prov 1 ml (minst 0,5 ml) i plasma. Separerat prov håller sig 3 dygn i rumstemperatur och en vecka i kylskåpstemperatur, varvid försändelsen sker enligt förvaringstemperatur. Långvarig förvaring och försändelse kräver frysning.
Färdigt resultat:	Vardagar samma dag som provet anlänt till centrallaboratoriet.
Tolkning:	Referensvärden: Kvinnor 1,8–4,6 mg/l Män 1,8–4,7 mg/l Barn under 1 år 1,6–7,0 mg/l 1–3 år 2,7–5,4 mg/l 4–6 år 2,4–6,3 mg/l Flickor 7–12 år 2,0–5,1 mg/l Pojkar 7–12 år 2,4–5,7 mg/l Flickor 13–17 år 1,6–5,2 mg/l Pojkar 13–17 år 2,0–6,8 mg/l

6363 P -CEA	Carcinoembryonal antigen, plasma
Metod:	Elektrokemiluminescens (ECLIA)
Provinformation:	Li-heparingelrör 5/3 ml, prov 1 ml (minst 0,5 ml) plasma. Försändelse i rumstemperatur samma dag som provet tas, i annat fall kylförsändelse. Provet håller i kylskåpstemperatur separerat i 7 dygn. Långvarig förvaring och försändelse kräver frysning.
Färdigt resultat:	Vardagar samma dag som provet anlänt till centrallaboratoriet.
Tolkning:	Referensvärde: under 4,7 µg/l. CEA:s diagnostiska betydelse ökar då det används tillsammans med andra tumörmarkörer. En koncentration som ligger under den övre referensgränsen utesluter inte cancer och ett enskilt förhöjt värde betyder inte nödvändigtvis en malign sjukdom. Om CEA har varit högt före primärvård och sjunker efter dem kan bestämningen användas i uppföljningen av vården och responsbedömning av cancer. CEA kan var förhöjt i benigna sjukdomar, t.ex. i lung- och tjocktarmsinflammationer, pankreatit och gallstas. I sådana situationer överstiger P -CEA sällan 10 µg/l. Dessutom är CEA-koncentrationen nästan tvåfaldig hos rökare jämfört med icke-rökare.

Fimlab

Tiedosta hyöty.

6157 _-CEA	Carcinoembryonal antigen, andra vätskor än blod
Metod:	Elektrokemiluminescens (ECLIA)
Provinformation:	Gelfritt litiumheparinrör-, prov 1 ml (minst 0,5 ml) vätska. Försändelse i rumstemperatur samma dag som provet tas, i annat fall kylförsändelse. Provet håller i kylskåpstemperatur åtminstone i 5 dygn.
Resultatet klart:	Vardagar samma dag som provet anlänt till centrallaboratoriet.
Tolkning:	Resultatet är positivt om en mätbar mängd antigen konstateras i vätskan.

3655 Pf-CEA	Carcinoembryonal antigen, pleuravätska
Metod:	Elektrokemiluminescens (ECLIA)
Provinformation:	Gelfritt litiumheparinrör-, prov 1 ml (minst 0,5 ml) vätska.
Resultatet klart:	Vardagar samma dag som provet anlänt till centrallaboratoriet.
Tolkning:	Inga referensvärden.

Auni Collings
Direktör för specialområde